

Presentatie en lancering ePistolarium

Ilja Nieuwland

Op 13 juni werd in de 17e-eeuwse St. Gertrudiskapel in Utrecht ter afronding van het NWO-project Circulation of Knowledge (CKCC) het ePistolarium gepresenteerd en gelanceerd (zie ook E-data & Research, juni 2013). Deze tool voor onderzoek naar 17e-eeuwse geleerdenbrieven werd ontwikkeld in een samenwerkingsverband van het Descartes Centre, Huygens ING, DANS, de UvA en de KB, met financiële steun van NWO en CLARIN. Het ePistolarium is een open-source online database die de gedigitaliseerde correspondenties van onder andere René Descartes, Constantijn en Christiaan Huygens en Hugo de Groot ontsluit en doorzoekbaar maakt.

De lezingen wierpen licht op de verschillende inhoudelijke en technische problemen die overwonnen moesten worden, met name vanwege de grote diversiteit van het opgenomen materiaal. Want hoe maak je brieven doorzoekbaar die zijn geschreven in verschillende talen in een periode waarin van standaardspelling nog geen sprake was? Na een moeizame start zijn de onderzoekers en ict'ers erin geslaagd om via het gebruik van metadata, *topical modeling* en *random indexing* de doorzoekbaarheid van de database sterk te verbeteren. Toekomstige uitbreiding van het in het ePistolarium opgenomen corpus zal de functionaliteit van de tool en het gewicht van de onderzoeksresultaten sterk verbeteren.

Gast spreker Howard Hotson ging in op verschillende vergelijkbare in-

novatieve projecten in de Digital Humanities. Afsluitend presenteerden medewerkers van het Huygens ING een tweetal casussen waarin de mogelijkheden van de tool werden geïllustreerd, maar ook de noodzaak van gedegen inhoudelijke kennis kon worden benadrukt.

ckcc.huygens.knaw.nl/epistolarium

Netwerken tijdens DH2013
foto Quinn Dombrowski

DH2013: tussen professionaliseren en pionieren

Douwe Zeldenrust

De Digital Humanities 2013-conferentie was deze zomer in Lincoln, Nebraska. De University of Nebraska heeft met de oprichting van het Center for Digital Research in the Humanities ingezet op Digital Humanities. Dit jaar heeft het, ondanks de afgelegen locatie, de belangrijkste conferentie in het vakgebied naar zich toe kunnen trekken. De conferentie wordt elk jaar groter: met twee dagen aan 'pre-conference workshops', maar liefst

zes parallelle tracks gedurende de overige dagen en honderden deelnemers was het een fors evenement. Uiteraard waren er veel deelnemers uit de V.S.

Vorig jaar was de conferentie in Hamburg en toen viel al op dat technologische vernieuwing inmiddels in bijna alle uithoeken van de Humanities is doorgedrongen. Deze trend heeft zich doorgezet en de deelnemers aan de Digital Humanities-conferentie zijn professioneler geworden. Daardoor is het introduceren van nieuwe technieken en het directe pionieren voor een gedeelte verdwenen. Een verfrissende uitzondering was een paper over *desktop fabrication*, dat onder andere ging over het gebruik van 3D-printers. Wellicht in minder gevallen bruikbaar dan de auteurs zouden willen, maar het enthousiasme waarmee ze de mogelijkheden van de nieuwe technieken lieten zien werkte inspirerend. Volgend jaar is de conferentie weer in Europa.

dh2013.unl.edu

dh2014.org

Bijspijkeren tijdens ICPSR Summer School

Jetske van der Schaaf

In juni en juli van dit jaar vond de 50^e editie van het ICPSR-zomerprogramma in kwantitatieve methoden en technieken plaats aan de University of Michigan. Sjors Overman en Sean de Hoon, twee Nederlandse promovendi, namen mede dankzij een subsidie van DANS deel aan het programma.

"Ik heb ontzettend veel kennis opgedaan op het gebied van Bayesiaanse statistiek; essentieel voor mijn promotieonderzoek", vertelt Sean, socioloog aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. "Het is een heel intensief programma, met topdocenten die de *state-of-the-art* onderwijzen, echt heel waardevol", vult Sjors, bestuurskundige aan de Radboud Universiteit Nijmegen, aan.

Het programma van twee keer 4 weken bevatte cursussen variërend van *data mining* tot speltheorie en werd bijgewoond door deelnemers uit alle windstreken, en dat was niet voor niets. "Het zou goed zijn als we in Nederland ook zo'n programma hadden", betoogt Sjors, "maar volgens mij is ICPSR uniek".

Een uitgebreid verslag van de deelnemers is beschikbaar via dans.knaw.nl.

Summer School aan University of Michigan
foto Kisha Hardwick

Nog steeds verward, maar nu op een hoger niveau

Gerben Zaagsma

Op 13 en 14 juni vond in het Institut für die Geschichte der deutschen Juden in Hamburg de conferentie

Jüdische Geschichte digital plaats. Ruim dertig deelnemers hielden zich gedurende twee dagen bezig met verschillende vragen rondom en voorwaarden voor digitale geschiedbeoefening.

Het congres had derhalve twee doelen. Het eerste was om de deelnemers kennis te laten maken met de mogelijkheden en uitdagingen van digitale geschiedbeoefening. Daarnaast werd er een overzicht geboden van bestaande digitaliseringsprojecten. Een belangrijke vraag daarbij was uiteraard welke specifieke problemen en mogelijkheden digitale geschiedbeoefening oplevert voor de joodse geschiedenis. Gaat het slechts om het toepassen van algemene Digital Humanities-thema's, of zijn er specifieke karakteristieken toe te kennen aan een digitale joodse geschiedenis?

Een dergelijke bestandsopname was nog niet eerder uitgevoerd en leidde tot een zinvolle uitwisseling van informatie en persoonlijke contacten. Het werd bovendien duidelijk dat er nog veel werk te verzetten is. Belangrijk is daarbij om de discussie rond digitalisering en nieuwe analysetechnieken in de joodse geschiedenis te blijven voeren met een blik op zowel het discours binnen de Digital Humanities als op ontwikkelingen binnen de internationale Jewish Studies.

Het congres werd gezien als eerste aanstoot tot het blijven behandelen van belangrijke vragen op dit gebied. Gezien de vele overgebleven open vragen leek het resumé van Andreas Brämer treffend: "We're still confused, but on a higher level".

hsokult.geschichte.hu-berlin.de/termine/id=22109

AGENDA

24 en 25 oktober 2013 • Koninklijke bibliotheek, Den Haag

UDC Seminar 'Classification & Visualization: Interfaces to Knowledge'

Het seminar besteedt aandacht aan nieuwe inzichten op het gebied van het classificeren van documentaire informatie, datavisualisatie en haar toepassing in een netwerkomgeving. seminar.udcc.org/2013/

28 oktober - 1 november 2013 • Marseille Digital Heritage

Honderden onderzoekers, trainers, wetenschappers en beleidsbepalers zullen deelnemen aan deze conferentie, die hiermee de grootste in haar soort belooft te worden. De conferentie brengt betrokkenen samen die actief zijn op het gebied van het beschermen, documenteren en gebruiken van digitaal erfgoedobjecten. digitalheritage2013.org/

28 - 30 oktober 2013 • Rome EUDAT Conference

EUDAT, European DATA infrastructure, heeft

als doel een bijdrage te leveren aan een gemeenschappelijke data-infrastructuur voor verschillende onderzoeksgemeenschappen. eudat.eu/2nd-conference

4 - 6 november 2013 • Frascati (Italië) PV2013 - Ensuring Long-Term Preservation and Adding Value to Scientific and Technical Data

Deze conferentie richt zich op de ontwikkeling van archiefstandaarden op basis waarvan nieuwe diensten kunnen worden ontwikkeld. Men richt zich met name op aardobservatie, vandaar dat de conferentie wordt gehouden bij de European Space Agency (ESA). congrexprojects.com/2013-events/pv2013/welcome

7 november 2013 • Amsterdam

Optimizing discovery in the era of Big-Data
Het eerste jaarlijkse Netherlands eScience symposium. Het Netherlands eScience Center organiseert een symposium waarin voorbeelden van Nederlands data-intensief onderzoek en 'enhanced science' worden gepresenteerd. esciencecenter.nl/event-page/1st-annual-netherlands-esience-symposium/

6 - 8 november 2013 • Vilnius (Litouwen) ICT2013

'Create, Connect, Grow' is het thema van ICT2013 dat zich richt op Horizon 2020, het EU-frameworkprogramma voor onderzoek en innovatie voor de periode 2014-2020. Men verwacht meer dan 4000 deelnemers aan deze conferentie. ec.europa.eu/digital-agenda/en/ict-2013

11 november 2013 • Amsterdam

NCDD Jaarcongres
De Nationale Coalitie Digitale Duurzaamheid heeft als doel gemeenschappelijk een organisatorische en technische infrastructuur voor digitale archivering tot stand te brengen. Elk jaar organiseert zij een congres. ncdd.nl/

2 en 3 december 2013 • Rotterdam

DISH2013
DISH (Digital Strategies for Heritage) is de internationale tweejaarlijkse conferentie over strategieën voor digitale dienstverlening met erfgoed, georganiseerd door en voor professionals uit de erfgoedsector. DISH wordt georganiseerd door Europeana, Het Nieuwe Instituut en Stichting DEN. den.nl/agenda/bericht/3922

3 en 4 december 2013 • Parijs

EDDI-2013. European DDI Users conference
De DDI-standaard (Data Documentation Initiative) is belangrijk in de sociale wetenschappen, bijvoorbeeld voor het documenteren van onderzoeksgegevens. Elk jaar is er een conferentie gericht op (nieuwe) gebruikers. Dit jaar zal de conferentie in Parijs plaatsvinden. www.eddi-conferences.eu/ocs/index.php/eddi/eddi13

17 januari 2014 • Leiden

CLIN 24
De 24^e jaarlijkse bijeenkomst voor iedereen die zich bezighoudt met taal- en spraaktechnologie en haar toepassingen. Dit jaar georganiseerd door het INL en de TST-centrale. clin24.inl.nl/

5 en 6 februari 2014 • New Delhi (India)

APA International Conference on Digital Preservation and Development of Trusted Digital Repositories
De Alliance for Permanent Access (APA) en het Indiase Center of Excellence for digital preservation organiseren een internationale conferentie waarin verschillende aspecten van digitale duurzaamheid centraal staan. ndpp.in/APA-DPDR-2014/